

MAKEDONIJA: KRIZA U REDOVIMA NACIONALISTA UCVRSCUJE POLOZAJ VLADE

Author: [IWPR Balkans](#)

Optereceni podelama, nacionalisti jos ne predstavljaju ozbiljan izazov za vladajuće socijaldemokrate.

Makedonska desničarska opoziciona stranka VMRO DPMNE dozvela je proslog vikenda jos jedan potres, pružajući tako nove dokaze o problemima koji opterećuju ovu stranku i onemogućuju joj da ozbiljnije ugrozi vladajuće socijaldemokrate, SDSM. Akcija protiv oponenta lidera stranke, Nikole Gruevskog, predstavlja trecu takvu kadrovsku promenu otkako je Gruevski preuzeo vodjstvo 2003. godine. U isto vreme, Gruevski je izjavio da ce se stranka spojiti sa cetiri manja izdanka koji su nastali u nekoliko poslednjih godina usled podela unutar VMRO DPMNE.

“Uprkos promenama kojima smo do sada bili svedoci, sada se ujedinujemo, sto pokazuje da ce VMRO DPMNE pobediti na predstojećim parlamentarnim izborima”, samopuvereno je objavio Gruevski 31. maja.

Analiticari upozoravaju da je prerano za takve najave pobede. Potezi usmereni na ukljućivanje manjih stranaka mogu biti dobar znak, kazu, ali ovaj stari rodonacelnik nacionalisticke desnice ostaje i dalje podeljen i ukopan u zastarelim problemima.

“Jos od sticanja nezavisnosti, opozicija u Makedoniji nikada nije bila slabija”, zali se Dosta Dimovska, osnivać VMRO DPMNE i nekadašnji potpredsednik stranke. “To omogućuje SDSM-u da ostane na poziciji glavnog politickog faktora u zemlji.”

Stranke o kojima govori Gruevski predstavljaju marginalne grupe, uglavnom osnovane od strane bivših članova VMRO DPMNE koji su bili izbaceni ili su sami otisli, i sve su u imenu zadržale prefiks VMRO. Nijedna od njih nije dobila dovoljno glasova da bi usla u parlament.

Analiticari kazu da je poslednji potez Gruevskog pokusaj da se prevaziđe kriza koja trese VMRO DPMNE i pokaze da ova stranka ponovo može postati najveća opoziciona stranka.

“Pokusaj Gruevskog da se ujedini sa ovim manjim strankama proizvod je potrebe da svoju stranku prikaze kao jedini legitimni VMRO”, izjavio je Djordji Ivanov, profesor politikologije na Univerzitetu u Skoplju.

Za VMRO DPMNE problemi su poceli nakon sto Gruevski postao partijski lider. Ubrzo se sukobio sa svojim mocnim prethodnikom, Ljupcom Georgievskim, oko toga ko treba da bude kandidat na predsednickim izborima 2004.

Posto udar koje je vodjstvo pod kontrolom Georgievskog organizovalo protiv Gruevskog nije uspeo, on i drugi članovi VMRO DPMNE osnovali su novu konkurentsku stranku, VMRO Narodna.

Nova stranka kostala je Gruevskog mnogo skupstinskih poslanika u decembru 2004, posle usvajanja novog zakona kojim je poslanicima omogućeno da menjaju stranke.

Više od deset poslanika je napustilo Gruevskog da bi se pridružilo VMRO Narodna, cineci je tako najvećom opozicionom strankom u skupstini.

Ali, nova rivalska VMRO nije uspela da se održi. Kada je debitovala na lokalnim izborima u martu, osvojila je samo tri mesta za gradonacelnika, dok je VMRO DPMNE osvojila 21.

Pokusaj VMRO Narodna da preuzme ulogu vodeće opozicione stranke nije uspeo i analiticari naglasavaju da vlada nema mnogo razloga za zabrinutost, dokle god opozicija ostaje fokusirana na unutrašnje probleme.

“Vlada je svesna toga da nije u opasnosti, jer opozicija je slaba, podeljena i nema dovoljno snage za kontrolu postupaka vlade”, kaze za IWPR Djordji Ivanov.

To potvrđuju i poslednji rezultati ispitivanja javnog mnjenja koje je sproveo Republicki institut.

Podrska za stranku Gruevskog iznosi 16 procenata, sto je manje od podrške za SDSM, koja iznosi 18 procenata. VMRO ima podršku od svega cetiri procenta.

Antonio Milosevski, zvanicnik VMRO DPMNE, kaze da SDSM ostaje na vodećoj poziciji iključivo zbog podele na desnici. “Ključni faktor je to sto SDSM ostaje netaknut, dok su opozicione stranke podeljene”, kaze Milosevski.

Branko Trickovski, urednik dnevnika "Utrinski Vesnik", slaze se sa takvim misljenjem. "Posle dve godine vlasti njihovih oponentata, jedna uspesna i efikasna opozicija bi morala imati mnogo bolje rezultate", izjavio je za IWPR.

Trickovski je izjavio da Gruevski takodje nije uspeo da distancira VMRO DPMNE od diskreditovanih politickih platformi njegovog rivala i pethodnika Georgievskog.

"Nijedan pokusaj da se prevlada kriza u VMRO DPMNE ne moze uspeti dok se ova stranka ne modernizuje", dodao je. "Ona tek treba da se reformise i napusti svoju etnicku populisticku ideologiju."

On zakljucuje: "Prepustila je vladi inicijativu za sve opcije koje Makedonija ima, kao sto su Ohridski mirovni sporazum, decentralizacija i integracija u EU i NATO."

Vlado Popovski, profesor na Pravnom fakultetu u Skoplju, takodje kaze da opozicija jos nije pronasla formulu za komunikaciju sa glasackim telom. I on strahuje da su oni ostali taoci etnickih pitanja, umesto da se okrenu ekonomskim.

"Umesto sto napadaju vladu zato sto je izdala nacionalne interese, opozicija bi trebalo da ponudi program koji pokazuje da su ozbiljno angazovani na prevazilazenju socijalne i ekonomske krize u zemlji", kaze on.

To su pitanja za koja su glasaci zaista zainteresovani, dodao je Popovski.

U medjuvremenu, socijaldemokrate su odbacili poslednj potez Gruevskog kao sracunatu predstavu za javnost.

Boris Kondarko, portparol ove stranke, izjavio je da ujedinjenje VMRO DPMNE sa njenim izdancima predstavlja farsu. "Gruevski pokusava da prikrije pred javnoscu duboke podele u svojoj stranci i svoju nesposobnost da resi problem", izjavio je za IWPR.

"Ovaj pokusaj ujedinjenja sa strankama koje ne poseduju stvarnu politicku snagu nece nista promeniti."

Tamara Kausidis je pomocnik IWPR/BIRN urednika, Zoran Fidanoski je novinar Sitel TV.

Focus: Balkans: Regional Reporting & Sustainable Training

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/makedonija-kriza-u-redovima-nacionalista>